

Oversættelse uden billeder. *Se foto i udgaven på engelsk og billedteksten her:*

Æret: *mindesten i Danmark for udenlandske flyvere*

De tyske piloter kæmpede som om de intet havde at miste

i et krater for sig, med flykroppen liggende på et nærliggende højedrag i to dele. Inde i et kanontårn kunne de se et ødelagt maskingevær og masser af ammunition. "Halen lå for sig selv et stykke fra selve kroppen. Den var fyldt med smalle sølvpapirsstrimler. Vi vidste, at de blev brugt til at forvirre tyskernes radar. Der var ikke noget spor af besætningen." Hans sagde at han senere fik at vide, at flyverne var sprunget ud i faldskærm, men fra for lav højde, og ingen af de syv besætningsmedlemmer havde overlevet. Rygtet var usandt. Mens navigatør John Martin og flytekniker Thomas McCash fra Glasgow (som lige var kommet til besætningen den måned) virkelig var blevet dræbt under landing havde fire andre – radiotelegrafist Bill Livesay, bombeskytte Ronald Pilgrim, pilot Willy Simpson og agterskytte John Fell – overlevet. Den australske flight sergeant John Tree savnedes.

Som 18-årig metalarbejder fra Mitchelton i Brisbane da 2. Verdenskrig brød ud, havde Tree meldt sig som reservist i 1941, og et år senere havde han officielt meldt sig til RAAF, Royal Australian Air Force. Efter adskillige måneders træning i Australia bordede han et skib til Canada og kom så videre til United Kingdom i april 1943, hvor han blev udstationeret hos Royal Air Force.

Som mange flyvere fra det britiske imperium blev han underlagt Bomber Command, den bombestyrke, der blev oprettet af britiske militære ledere, som var desperate for at undgå de blodsudgydelser, der blev set i skyttegravene under Den Store Krig (1. Verdenskrig) bare to årtier tidligere. Tree's dagbog, omhyggeligt bevaret af hans niece Lorelle Friden, optegner hans bevægelser og observationer.

Han blev overført til basen RAF Wyton som en del af 83 Squadron, og underlagt en tung Lancaster bombemaskine med serienummeret JB412 og kodebogstav B for Baker. Han skrev hjem kort efter at være overført til besætningen, og beskrev dem begejstret som "en samling fine fyre."

De er alle englændere og alle sergenter, skrev han til sine forældre Rachel og Arthur derhjemme i Brisbane. Jeg har fløjet nogle få ture med dem på flyet og har stor tillid til dem alle, især piloten, som er rødhåret og taler med ægte Lancashire-accent. Officeren som han bestod hos sagde, at han virkede som en usleben diamant men var så stærk som en klippe, og han ville blive en meget god pilot. Deres navne er (Willy) Simpson, piloten med en masse vildt rødt hår, der altid stikker ud under hans hat. Ron Pilgrim, som er høj og mørk og regnes som en meget god bombeskytte. John Martin er navigatøren, som altid kommer sent, men som altid klarer at sætte rigtig kurs til at få os hjem igen. Bill Livesay, telegrafisten, er en lille fyr, halvskaldet og med et sjovt grin, vi kalder ham Willie the Wop. Så er der Cliff Read, agterskytten på 19 år og fra Wales. (Reids sædvanlige plads blev taget af John Fell på flyet, der blev skudt ned over Danmark.) Så nu har I dem alle, og de er virkelig en fin samling. Og så er der mig, der er skytten øverst på flyet.

På fridage gik Tree i biografen eller så seværdigheder. Han besøgte Windsor Castle og Ascot hestevæddeløb, hvor han undrede sig over drengene fra Eton med deres høje hatte.

Det var et mærkeligt liv, hvor han på fridage spekulerede på, hvornår næste togt ville komme, og om han ville klare den hjem til morgenmad med bacon og æg. Det var en virkelig lækkerbissen i det stærkt rationerede England og velfortjent af de mænd, der kæmpede i den farligste krigsskueplads i 2. Verdenskrig – luftrummet over Europa.

Den britiske premierminister Winston Churchill havde tidligere sat en stopper for bombekampagnen mod Berlin i adskillige måneder på grund af det uacceptabelt høje antal af allierede fly, der gik tabt. Men udviklingen af en Mark III version af radarsystemet kendt som H2S eller "Home Sweet Home", som gjorde det muligt at identificere tyske mål om natten og i al slags vejr, fik premierministeren til at tænke igen. Tree's fly, Lancaster JB412, var et af kun seks test-fly, der havde denne avancerede radar.

Tree's dagbog viser en nøgtern tilgang til farerne i hans job. "I nat bombede vi Leipzig og blev ramt af antiluftskyts over målet, og så blev vi ramt af en natjager over kysten," skrev han efter et særligt vanskeligt togt den

20. oktober 1943. "Lavede en nødlanding på Newmarket-basen med et hjul punkteret, ingen vingeklapper, åbne bombelemme, ingen bremses. 3 motorer."

Ingen bremses, ingen bekymringer.

Flyvere i Bomber Command skulle klare 30 togter, men Stifinderne (Pathfinders) – elite flyvere, som havde det lidet misundelsesværdige job at vise vejen og markere målet med lysbomber – skulle klare 45 togter, og det var en signifikant forøgelse af deres chancer for at blive krigsofre. De, der ikke blev dræbt på bombetogter døde ofte i ulykker eller blev taget som krigsfanger. Imperial Museum i London siger, at kun 24 % af flyverne i Bomber Command var uskadte ved krigens slutning.

Stifinderne tiltrak signifikant pres fra natjagereskadrille 3 – gruppen af tyske natjagere med base tæt på den tysk-danske grænse. Natjagerne betragtede disse togter som *Himmelfahrtskommando* eller Himmelfartskommando og kæmpede, som om de intet havde at tabe.

Stifinderne blev ledet af den brillante Air Vice Marshal Don Bennett, en australier fra Toowoomba, som regnes af nogen som den leder fra krigens tid, der har fået mindst omtale.

John Tree var stifinder.

Kl. 02:26, 6 minutter efter at Trees fly blev ramt bagfra af Junkers-flyet ført af Gerhard Rath, var et andet fly i nærheden fra 463 Squadron RAAF – en Lancaster med serienummeret HK537 – også i problemer. Vestaustralieren Norman Percival Cooper, en erfaren pilot, havde allerede drejet flyet omkring og havde kurs tilbage mod basen med motorproblemer.